

Sygn. akt II AKa 144/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2022 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Apelacyjnego Katarzyna Wróblewska (spr)

Sędziowie: Sądu Apelacyjnego Dorota Radlińska

Sądu Okręgowego (del) Anna Grodzicka

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Rucińska

przy udziale Prokuratora Renaty Śpiewak

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2022 r.

sprawy:

R. S. urodzonego (...) w I.-F. na Ukrainie, syna R. i O. z domu M., oskarżonego z art. 148 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 stycznia 2021 roku, sygn. akt XII K 15/20

- 1) zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, iż uniewinnia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu,*
- 2) kosztami sądowymi poniesionymi w sprawie obciąża Skarb Państwa,*
- 3) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego adwokata M. D. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT z tytułu wynagrodzenia za obronę pełnioną z urzędu w postępowaniu odwoławczym.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 144/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 stycznia 2021r. sygn. akt XII K 15/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>	

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obróńca oskarżonego R. S. na podstawie art. 425 § 1 kpk i art. 444 kpk zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego.</p> <p>Na podst. art. 438 pkt 2 i 3 kpk zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił :</p> <p>1) mającą wpływ na jego treść obrazę przepisów postępowania tj. art. 7 kpk poprzez naruszenie przez sąd I instancji zasady swobodnej, kontrolowanej oceny dowodów, na podstawie których ustalony został stan faktyczny dotyczący oskarżonego R. S., tj. wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadka S. O. oraz częściowo zeznań M. K. (1), opinii biegłych z zakresu kryminalistyki i z zakresu psychologii śledczej – polegającą na nieprawidłowym uznaniu na podstawie tych dowodów, że oskarżony R. S. popełnił zarzucane mu przestępstwo w sytuacji, w której prawidłowa ocena całokształtu tych dowodów, dokonana zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku, że oskarżony nie jest sprawcą zarzucanego mu przestępstwa.</p> <p>2) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>oskarżony R. S. dokonał zabójstwa pokrzywdzonego J. M. (1) w sytuacji, w której w sprawie brak jest jakichkolwiek bezpośrednich dowodów popełnienia przez oskarżonego tego przestępstwa, zaś pozostałe dowody pośrednie nie układają się w zamknięty łańcuch poszlak, który pozwoliłby na przypisanie sprawstwa oskarżonemu, gdyż dowody te wskazują jedynie na fakt obecności oskarżonego w mieszkaniu pokrzywdzonego w dniu 7 lipca 1996r. , czemu oskarżony nie zaprzeczył oraz w sposób logiczny i wiarygodny uzasadnił możliwość swojego pobytu u pokrzywdzonego.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>W tym miejscu należy poczynić kilka uwag wstępnych, ogólnych. Zasada prawdy określona w art. 2 § 2 kpk wyraża dyrektywę, zgodnie z którą podstawę wszelkich rozstrzygnięć w postępowaniu karnym powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne. Jest to pierwsza z zasad wymienionych w kodeksie, co dowodzi jej szczególnego znaczenia i nadrzędnej roli w systemie zasad procesowych. Ustalenia faktyczne muszą w sposób niepodważalny prowadzić do stwierdzenia winy danej osoby, za zarzucane mu przestępstwa. Obdarzenie zaufaniem jednego z dowodów, czy grupy dowodów musi prowadzi do <u>stanowczych wniosków co do przebiegu wydarzeń</u> istotnych z punktu widzenia odpowiedzialności karnej oskarżonego. Jeżeli natomiast jest możliwe przyjęcie różnych wersji danego zdarzenia, z których nie da żadnej wyeliminować przez</p>		

swobodną ocenę dowodów, to konieczne jest sięgnięcie przez sąd po regułę *in dubio pro reo* i rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego (por. postanowienie SN z 3.04.2012 r., V KK 335/11, LEX nr 1163975; wyrok SN z 1.02.2012 r., II KK 141/11, Biul. PK 2012/3, poz. 8). Sąd Apelacyjny orzekający w sprawie podziela także tezy do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 1979 r. sygn. akt IV KR 173/79, iż reguła "*in dubio pro reo*" ma zastosowanie wtedy, gdy zostały wyczerpane wszystkie możliwości poznawcze w procesie. Natomiast gdy sąd dokonując oceny dowodów ma do rozstrzygnięcia alternatywną sytuację, punkt ciężkości spoczywa na swobodzie w ocenie dowodów, której granice wyznacza art. 4 k.p.k., nakazujący badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego.

Niewątpliwie jeżeli sąd odwoławczy zmienia ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku, uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego powinno zawierać szczegółową analizę materiałów dowodowych, w szczególności zaś wyraźnie wskazywać zarówno to, dlaczego sąd II instancji uznał ustalenia sądu pierwszej instancji za błędne, jak i to, jakie fakty sąd odwoławczy uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd odwoławczy podziela także w tym względzie słuszną tezę Sądu Najwyższego do wyroku z dnia 15 lutego 2001 r. III KKN 597/00 w razie zmiany wyroku sądu pierwszej instancji, i to nie tylko wtedy, gdy dotyczy to ustaleń faktycznych, ale także np. kwalifikacji prawnej, uzasadnienie

wyroku sądu odwoławczego, w tej części spełniać musi wymogi stawiane uzasadnieniu wyroku pierwszej instancji, określone w art. 424 § 1 i 2 kpk. W związku z powyższym sąd odwoławczy odniesie się szczegółowo do wszystkich ustaleń sądu meriti i omówi te, które uznał za błędne, a więc zostały one poddane korekcji i które ważyły na treści odmiennego rozstrzygnięcia.

W przedmiotowej sprawie przeprowadzono wyczerpujące postępowanie dowodowe i nie jest już możliwe rozszerzenie postępowania dowodowego i szukanie innych dowodów, w tym na etapie postępowania odwoławczego. Na marginesie wskazać należy, iż apelacja została złożona wyłącznie na korzyść oskarżonego, a zatem nie ma możliwości poszukiwania dowodów niekorzystnych, aczkolwiek pomimo zatrzymania podejrzanego, jak wynika z akt sprawy prowadzono czynności dowodowe chociażby w celu ustalenia mężczyzny o danych A. (k. 589).

W sprawie zostało przedstawione uzasadnienie Sądu Okręgowego, aczkolwiek w niezwykle zwięzłej formie, tym niemniej umożliwiającej przeprowadzenie kontroli sposobu rozumowania sądu I instancji w dokonywaniu ustaleń faktycznych, w tym w zakresie winy oskarżonego oraz oceny dowodów.

W tym miejscu przypomnieć należy, iż w sprawie w dniu 6 stycznia 1997r. umorzono śledztwo wobec niewykrycia sprawców (k. 260). Śledztwo zostało podjęte w dniu 3 lipca 2018r. (k. 370 i 437). W dniu 3 lipca 2018r. oskarżonemu przedstawiono zarzut z art. 148 § 1

kk. Oskarżony nie przyznał się do winy, stwierdził, że „w jego praktyce mógł podsypać, coś zrobić, ale nigdy nie uderzył nożem, a już na pewno nigdy nikogo nie zabił” (k. 441v).

Jak wynika z ustaleń sądu I instancji w dniu 7 lipca 1996r. w W. doszło do zabójstwa J. M. (1), któremu zadano sześć ciosów nożem w klatkę piersiową, powodując uszkodzenie ważnych dla życia narządów w postaci płuca, żyły płucnej, co spowodowało masywny krwotok do jamy płucnej, skutkujący wstrząsem krwotocznym prowadzącym do jego śmierci. Ponadto, jak ustalił sąd meriti pokrzywdzony był osobą kulturalną, towarzyską, o orientacji homoseksualnej i utrzymywał liczne kontakty z przygodnie poznanymi mężczyznami. Powyższe wynika z zeznań świadków opisujących pokrzywdzonego, jego życie, pracę, czy cechy charakteru. Jak słusznie zauważył sąd meriti, zeznania świadków P. N., A. P., T. S., H. M., M. S., P. K. (1), Z. G., P. K. (2), A. M., R. K., G. P., D. Z., czy J. M. (2) nie są przez nikogo kwestionowane, ale też nie dotyczą bezpośrednio okoliczności zdarzenia. W tym miejscu jedynie należy wskazać, że z zeznań P. N. złożonych w dniu 7 lipca 1996r. nie wynika, aby pokrzywdzony był osobą spokojną, jak zeznał świadek był podejrzliwy i zazdrosny, często na skrzyżowaniach wychodził z samochodu i chciał w takich przypadkach kogoś pobić, jak stwierdził świadek posądzał także jego o to, że dosypał mu coś do kawy, o głucho telefony (k. 23v- 24, k. 624 - 626). Z zeznań M. S. wynika, że pokrzywdzony zwierzył się mu, iż jeżeli kogoś zaprasza do łóżka to musi być ktoś określonego typu „musi to być człowiek wyglądający na kryminalistę, zarośnięty,

niedelikatny, niedomyty” (k. 79v). Świadek wskazał także na spotkanie z młodym mężczyzną, którego to spotkania pokrzywdzony chciał uniknąć (k. 80). Ponadto pokrzywdzony opowiedział mu o kontaktach z zamkniętą sektą religijną, o której nie chciał, w obawie, zdradzić szczegółów (k. 80v). Także z zeznań Z. G. złożonych w dniu 16 września 1996r. wynika, że pokrzywdzony przyprowadzał do mieszkania „każdego kto chciał uprawiać w nim seks” (k. 187), a zatem miał kontakty z całkowicie przypadkowymi osobami. Powyższe zeznania świadczą o kontaktach z przeróżnymi osobami, które mogły mieć różne motywy dotyczące nawet ewentualnego zabójstwa pokrzywdzonego.

Przechodząc do dalszych ustaleń sądu, zgodzić należy się z oceną, w zakresie wiarygodnych zeznań świadka M. W., która usłyszała hałas w nocy, krzyk „ratunku, pomocy, umieram”, a zatem ustaleń w zakresie przybliżonego czasu wydarzenia (k. 614-615).

Niewątpliwie sąd wskazał na jedynego świadka jako źródło osobowe, na którego zeznaniach oparł się stwierdzając winę oskarżonego, a mianowicie funkcjonariusza policji M. K. (2), który dokonał zatrzymania oskarżonego. W ocenie sądu meriti zeznania tego świadka stanowią dowód pośredni sprawstwa oskarżonego. Oczywiście zgodzić należy się z tezami sądu, iż zeznania tego świadka są związane z wykonywanymi przez niego rutynowymi obowiązkami, nie miał też powodów zeznawać na niekorzyść oskarżonego. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie sposób jednak wywodzić z zeznań tego

świadka, iż stanowią nawet pośredni dowód na okoliczność udziału oskarżonego w zabójstwie J. M. (1).

Według przytoczonych przez sąd zeznań świadka, oskarżony zaprzeczył, aby dokonał zabójstwa, nie zachowywał się jednak jako osoba zaskoczona, czy oburzona. Powyższe absolutnie nie stanowi dowodu sprawstwa oskarżonego, zaskoczenie czy oburzenie nie jest zachowaniem mającym wpływ na ocenę, czy dana osoba jest winna, czy też nie, albowiem wynika wyłącznie z cech charakteru danej osoby, prezentującej otoczeniu, bardziej lub mniej, swoje emocje. Tym niemniej z opisu zachowania oskarżonego, podanego przez świadka M. K. (2), wynika, że oskarżony zdenerwował się, popadł w słowotok, potwierdził, że był karany, jednak zaprzeczył, aby „kogokolwiek kiedykolwiek zabił” (k. 386). Niewątpliwie oskarżony w chwili zatrzymania przez funkcjonariuszy policji był osobą karaną, zdenerwował się, co jest reakcją naturalną, zwłaszcza wobec przedstawionych mu zarzutów, trudno zresztą wykluczyć, czy nie popełnił innych podobnych czynów za które został skazany, a nie zgłoszonych w latach 1996-1997, jednak powyższe nie stanowi dowodu popełnienia przez niego zbrodni zabójstwa.

Wbrew ustaleniom sądu pokrzywdzony nie spożywał alkoholu, bowiem we krwi, ani w moczu denata nie stwierdzono obecności alkoholu etylowego (k. 234). Jednak nie wykonywano badań toksykologicznych.

Wbrew też ustaleniom sądu nie było podobieństwa działań oskarżonego w zakresie zabójstwa J. M.

do poprzednich czynów jakich się dopuszczał, analiza samych zarzutów z aktu oskarżenia z dnia 7 sierpnia 1998r. wskazuje, że w dniach 1 sierpnia 1996r., 22 lipca 1997r., z 27 na 28 sierpnia 1997r. doprowadzał pokrzywdzonych do utraty przytomności, po czym ich okradał, zabierając także samochód (k. 319-320). Jednocześnie w dniu 1 sierpnia 1996r. włamał się do księgarni na F., a zatem miałyby to mieć miejsce zaledwie kilkanaście dni po zdarzeniu będącym przedmiotem niniejszego postępowania. Jak wynika z opisu zachowania oskarżonego, w sprawach w których został skazany, podawał pokrzywdzonym środki farmakologiczne, powodując senność, osłabienie reakcji, czy też złe samopoczucie, czy nawet utratę przytomności, po czym ich okradał (k. 326 – 351), ale nie dopuszczał się zbrodni zabójstwa, a zatem nie przejawiał jakichkolwiek form agresji.

Trudno także przyjąć, aby dana osoba, która dopuściła się zabójstwa, powróciła wraz z rodziną do kraju w którym dokonała zbrodni i spokojnie podjęła pracę, starając się o zezwolenia na pobyt w Polsce (k. 405- 423).

W sprawie dopuszczono dowód z opinii biegłych z zakresu badań biologicznych (k. 289 – 295). Z badań wynika, że także z próbki nr 2 pobranej z jednego fragmentu folii wyizolowano DNA pochodzenia żeńskiego. Z pozostałych próbek wyizolowano DNA zgodne z profilem J. M. (1) i DNA pochodzenia męskiego.

Jak wynika z ustaleń sądu oskarżony przybył do mieszkania pokrzywdzonego w dniu 6 lipca

1996r., gdzie wspólnie wypalili 14 papierosów. Powyższe wynika z ekspertyzy kryminalistycznej z zakresu badań genetycznych.

Jak ustalił sąd, oskarżony po dokonanym zabójstwie, dokonał penetracji mieszkania, kradzieży szeregu przedmiotów, w tym samochodu, który porzucił następnie 1,3 km od domu pokrzywdzonego. W sprawie rzeczywiście została dokonana penetracja mieszkania i zabrano szereg cennych przedmiotów, w tym samochód, niemniej jednak powyższe nie świadczy, że to oskarżony dokonał zabójstwa.

Przypomnieć należy, iż samochód został odnaleziony w dniu 9 lipca 1996r. (k. 53 - 55). Na szybie ujawniono odcisk palca na wewnętrznej stronie szyby przedniej (k. 821). Powyższe wskazuje, że niewątpliwie oskarżony dokonał zaboru pojazdu, poruszał się nim i 9 lipca 1996r. porzucił. Nadal nie świadczy powyższe, aby stanowiło to dowód jego sprawstwa w czynie zabójstwa. Oskarżony w latach 1996-1997r. rzeczywiście przebywał u osób o skłonnościach homoseksualnych, odurzał je, lub nawet pozbawiał przytomności, okradał, zabierał pojazd i następnie go porzucił. W sprawie taka wersja zdarzenia mogła mieć miejsce także w przypadku pokrzywdzonego J. M.. Niestety w sprawie nie wykonano badań toksykologicznych pokrzywdzonego, które potwierdziłyby wersję oskarżonego, niewykluczającego działanie względem pokrzywdzonego w sposób podobny jak w innych przestępstwach, ale nie zabójstwo.

Niewątpliwie oskarżony był w miejscu zamieszkania pokrzywdzonego, niewątpliwie mógł dokonać penetracji mieszkania, kradzieży przedmiotów, w tym samochodu. Świadczą o powyższym ślady linii papilarnych i DNA (w tym zakresie jasna i czytelna opinia dotycząca badań genetycznych i daktyloskopijnych (k. 751 – 821), jednak nadal nie świadczy powyższe, iż to właśnie R. S. dokonał zbrodni zabójstwa. Jak zresztą wskazał świadek J. M. (2), w czasie zdarzeń w W. miała mieć miejsce seria zabójstw homoseksualistów. Pytał się nawet pokrzywdzonego, czy nie boi się przyprowadzać do domu młodych mężczyzn, skoro mieszka sam. Pokrzywdzony odpowiedział mu, że się nie boi i ma w domu broń palną (k. 540). Powyższe wskazuje na możliwą wersję, że sprawcą jest inna osoba, która mogła przebywać w mieszkaniu w czasie lub po opuszczeniu lokalu przez oskarżonego.

Z uzasadnienia wyroku sądu I instancji wynika, że sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego, bo jest sprzeczna z materiałem dowodowym w sprawie. Powyższa ocena jest stanowczo zbyt lakoniczna, tym niemniej sąd odwoławczy odniesie się do niej. Jak ustalił sąd z dowodów wynika, że oskarżony spędził w mieszkaniu sporo czasu, z czym należy się zgodzić, sądząc po ilości wypalonych papierosów; miał czas i możliwość przeszukania mieszkania, z czym także można się zgodzić; zabrał kluczyki do pojazdu i oddalił się z mieszkania, co także jest tezą słuszną. Jednak nie jest uzasadnione twierdzenie, że nikogo oprócz pokrzywdzonego i oskarżonego nie było, albowiem sąd nie wskazał na

czym opiera takie twierdzenie, a ślady wynikające z opinii biegłych wskazują także na inne osoby, aczkolwiek nieustalone. Ponadto, sąd nie odniósł się w żaden sposób do wyjaśnień samego oskarżonego, zaprzeczającego dokonaniu zbrodni zabójstwa. W tym miejscu przypomnieć należy, iż nawet z opinii ekspertyzy kryminalistycznej z dnia 3 lipca 2018r. wynika, że z dowodowych próbek uzyskano profil genetyczny pochodzący od niezidentyfikowanej kobiety (k. 427), co świadczy także o obecności innych osób. Z treści opinii z dnia 1 marca 2018r. wynika, że także stwierdzono odfitki innych osób (k. 816).

W tym miejscu należy odnieść się do wyjaśnień oskarżonego złożonych w dniu 4 lipca 2018r. (k. 441 - 441v). Oskarżony nie zaprzeczył, że wykonywał masaże, po okazaniu mu zdjęć pokrzywdzonego stwierdził, że być może go widział, a nawet, że wykonywał mu masaż. Jak wyjaśnił mógł pić z właścicielem, mógł także okraść go, czy coś podsypać, jednak zaprzeczył, aby dokonał zbrodni zabójstwa. Powyższe wyjaśnienia potwierdzają zgromadzone dowody, wskazujące, że R. S. przebywał w mieszkaniu pokrzywdzonego, wspólnie wypalili papierosy, wypił alkohol, że oskarżony mógł dokonać kradzieży rzeczy w mieszkaniu, ukraść pojazd, który następnie porzucił. Jak stwierdził oskarżony, często jak robił masaż pojawiali się zazdrości „kochankowie”, co wskazuje na niewykluczoną sytuację, innej wersji zdarzeń, iż do zabójstwa J. M. (1) doszło po opuszczeniu mieszkania przez oskarżonego, zwłaszcza, że pokrzywdzonego mógł odurzyć, czy też w inny sposób spowodować utratę przytomności, a zatem J. M.

(1) znajdując się w takim stanie stał się „łatwą ofiarą”, aczkolwiek ślady wskazują, że próbował się bronić.

Kolejny dowód na którym sąd oparł swoje ustalenia dotyczy opinii z zakresu psychologii śledczej (k. 836- 878). W nawiązaniu do opinii, jak stwierdził sąd meriti, fakt śmierci pokrzywdzonego został wykorzystany na okoliczność penetracji mieszkania i zaboru pojazdu. Tym niemniej nie jest wykluczona wersja, że pokrzywdzony mógł być jedynie odurzony przez oskarżonego.

Z treści opinii wynika, że pokrzywdzonego rzeczywiście z racji nawiązywania przygodnych, przelotnych znajomości, w okresie kiedy nie pracował, cechowało wysokie ryzyko wiktymologiczne, z czym należy się zgodzić, skoro w dniu 7 lipca 1996r. został J. M. (1) zamordowany, zadano mu bowiem sześć ciosów nożem w klatkę piersiową, co spowodowało uszkodzenie ważnych dla życia narządów w postaci płuca, żyły płucnej, co z kolei spowodowało masywny krwotok do jamy płucnej skutkujący wstrząsem krwotocznym i zgonem. Oględziny jak podkreślił biegły wskazywały, że w czasie zabójstwa był ubrany adekwatnie do warunków towarzyskich.

Niemniej jednak w opinii nie wynika wprost, że osoba która dokonała rabunku i była w mieszkaniu pokrzywdzonego jest osobą która spowodowała śmierć J. M. (1). Brak w sprawie ustaleń dotyczących spermy (brak wymazów z otworów ciała denata) nie wyklucza możliwości zabójstwa na tle seksualnym, a takimi motywami w pewnością nie kierował się oskarżony. Ponadto

z opinii z zakresu psychologii śledczej nie wynika, aby oskarżony miał skłonności do agresji, w tym do zbrodni. W zakresie czynów za które został skazany, biegły podkreślił, że obserwacja jego zachowania, deklarowane doświadczenie, wskazują, że w tamtym okresie stworzył sobie właściwie stałe źródło dochodów polegające na wykorzystaniu nieuwagi zapoznanych ludzi, zdobywania ich zaufania (k. 872). Jak też podkreślił biegły zabójstwo zostało dokonane z motywacji emocjonalnej jako wiodącej (k. 875). Niewątpliwie biegły został przesłuchany na rozprawie w dniu 11 stycznia 2021r. stwierdził, że z punktu widzenia psychologicznego nie widzi nic nadzwyczajnego, że osoba która usypia ludzi dopuszcza się zabójstwa, najprawdopodobniej na skutek reakcji pokrzywdzonego na sytuację konfliktową między stronami. Podkreślił jednak, że pisał o pewnym prawdopodobieństwie wnioskowania, a nie o kategoryczności wniosków (k. 1028).

Brak badań toksykologicznych pokrzywdzonego wyklucza możliwość stwierdzenia, czy rzeczywiście nie doszło do podania mu środków odurzających, czy innych jakich używał w innych sprawach oskarżony. Następnie z uwagi na odwiedzanie pokrzywdzonego przez różne osoby z różnych środowisk nie jest wykluczona wersja, że do mieszkania weszła inna osoba, która dokonała zabójstwa J. M. (1).

Jak wynika z opinii biegłego jednak modus operandi innych zdarzeń nie był tożsamy z zajściem u J. M. (1). Czyny oskarżonego nie były impulsywne, ani chaotyczne,

dokonywał najpierw rozeznania zasobów materialnych ofiary, a następnie dosypywał do napojów środki farmakologiczne, które miały na celu wywołanie dezorientacji i senności, tym samym pozbawiając ofiarę możliwości obrony. Następnie okradał pokrzywdzonych. Niewątpliwie zajście dotyczące zabójstwa J. M. (1) miało inny modus operandi.

W ocenie sądu II instancji, w sprawie prawidłowa ocena zgromadzonych dowodów nie wyklucza wersji oskarżonego, wskazującego, że był w mieszkaniu pokrzywdzonego, mógł zabrać pojazd, a nawet okraść J. M. (1), jednak nie dokonał zbrodni zabójstwa. Nie jest zebrana dostateczna ilość dowodów wskazujących w sposób niepodważalny, iż w dniu 7 lipca 1996r. to właśnie oskarżony, a nie inna osoba, zabił pokrzywdzonego J. M. (1), zadając mu sześć ciosów nożem w klatkę piersiową. W związku z powyższym sąd odwoławczy uwzględnił zarzuty obrońcy oskarżonego.

Wniosek

Na zasadzie art. 437 § 1 i 2 kpk obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego R. S..

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

W ocenie sądu II instancji wniosek obrońcy oskarżonego R. S. jest słuszny i spowodował konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienia oskarżonego.

Proces oparty na dowodach mogących być niejednoznacznie interpretowanych może rzecz jasna doprowadzić do uznania oskarżonego za winnego i następnie jego skazania. Będzie tak jednak tylko wtedy, gdy ustalony zostanie niewątpliwy ciąg dowodów, który jest logiczny i nieprzerwany, a także wobec którego alternatywne wersje zdarzenia jawią się jako całkowicie nieprawdopodobne. W konsekwencji analiza ciągu dowodów prowadzić musi nie tylko do prawdopodobieństwa, ale wręcz pewności sądu o sprawstwie i winie oskarżonego. Tymczasem jednak ustalenia sądu przedstawione w uzasadnieniu wyroku, jako wspierającą tezę o winie oskarżonego - mają charakter hipotetyczny. Wszystkie wymienione twierdzenia pozostają jedynie spekulacjami i nie mogą dowodzić o winie oskarżonego, choć istotnie mogły stanowić o znacznym prawdopodobieństwie jego udziału w zbrodni zabójstwa, co jednak dla skazania jest niewystarczające.

Zdaniem sądu odwoławczego zebrane w sprawie dowody nie uprawniają do uznania którejkolwiek z wersji za ostateczną. Generują one natomiast wątpliwości które mają charakter nieusuwalny i wymagający przy ocenie tej grupy dowodów oparcie się o normę art. 5 § 2 kpk.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności	

Nie dotyczy	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
<p>Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 11 stycznia 2021r. sygn. akt XII K 15/20</p> <p>4) zaskarżony wyrok zmieniono w ten sposób, iż uniewinniono oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu,</p> <p>5) kosztami sądowymi poniesionymi w sprawie obciążono Skarb Państwa,</p> <p>6) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego adwokata M. D. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT z tytułu wynagrodzenia za obronę pełnioną z urzędu w postępowaniu odwoławczym.</p>	
Zwięźle o powodach zmiany	
Sąd Apelacyjny orzekając w dniu 7 grudnia 2022r. uwzględnił w całości apelację obrońcy oskarżonego i zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, iż uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Niewątpliwie przewidzianemu w art. 437 § 2 uprawnieniu sądu odwoławczego do orzekania odmiennego co do istoty sprawy, a więc i do zmiany wyroku sądu pierwszej instancji i uniewinnienia oskarżonego, towarzyszy obowiązek, aby uzasadnienie takiego rozstrzygnięcia odpowiadało	

wymogom zarówno określonym w art. 457 § 3 kpk, jak i tym przewidzianym w art. 424 § 1 kpk. W związku z powyższym wymogiem sąd odwoławczy we wcześniejszej części uzasadnienia odniósł się do dowodów zgromadzonych w sprawie i je ocenił zgodnie ze wszystkimi regułami przewidzianymi w kodeksie postępowania karnego. W tym miejscu można jedynie podkreślić po wcześniejszych obszernych rozważaniach, że sformułowana w art. 2 § 2 kpk zasada prawdy materialnej wprowadza w procesie karnym wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na zgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych, przy czym rozumie się przez nie ustalenia udowodnione, a więc takie, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów, fakt przeciwny dowodzeniu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. Obowiązek udowodnienia odnosić należy jednak tylko do ustaleń niekorzystnych dla oskarżonego, jako że on sam korzysta z domniemania niewinności, a nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na jego korzyść (art. 5 § 2 k.p.k.). Z tych względów wydanie wyroku uniewinniającego jest konieczne nie tylko wówczas, gdy wykazano niewinność oskarżonego, lecz również wtedy, gdy nie udowodniono mu, że jest winny popełnienia zarzuczonego mu przestępstwa. W tym ostatnim wypadku wystarczy zatem, że twierdzenia oskarżonego, negujące tezy aktu oskarżenia, zostaną uprawdopodobnione. Co więcej, wyrok uniewinniający musi zapaść również i w takiej sytuacji, gdy wykazywana przez oskarżonego teza jest wprawdzie nieuprawdopodobniona, ale też nie zdołano udowodnić mu sprawstwa i winy.

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
1.1.	Nie dotyczy	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
Nie dotyczy		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Zgodnie z art. 632 pkt 2 kpk w sprawach z oskarżenia publicznego w razie uniewinnienia oskarżonego koszty procesu ponosi Skarb Państwa.

7. PODPIS

Dorota Radlińska Katarzyna Wróblewska Anna Grodzicka

1.3 Granice zaskarżenia	
Wpisać kolejny numer załącznika #	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego R. S.
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 stycznia 2021r. sygn. akt XII K 15/20
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia	
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości
# w części	# co do winy
#	co do kary
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia
1.3.2 Podniesione zarzuty	
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.	
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana